

Aan de (in-)formateurs, colleges en gemeenteraden
van de gemeenten in het gebied
Waterschap De Dommel

27 maart 2022

Betreft: de kwaliteit van de bodem als onderdeel van klimaataanpak

Beste raadsleden en (in-)formateurs,

De verkiezingen zijn achter de rug en jullie staan fris in de startblokken om de komende vier jaar de inwoners van jullie gemeente te vertegenwoordigen in de gemeenteraad. Van harte gefeliciteerd aan alle gekozenen! De fractie van Waterschapspartij Water Natuurlijk wil graag een onderwerp bij jullie onder de aandacht brengen dat idealiter onderdeel is van de klimaatafspraken in het nieuwe coalitieakkoord: **de kwaliteit van de bodem**. Die bodem kan ingezet worden om regenwater langer vast te houden en daarmee verdroging tegen te gaan. Ook de gemeente kan daar een belangrijke rol in spelen.

Want er zijn nogal wat uitdagingen voor het waterschap door verdroging als gevolg van de klimaatverandering. Het waterschap zorgt voor zuivering van afvalwater en voor voldoende water voor gezonde natuur, landbouw en leefomgeving. Voldoende water gaat over enerzijds wateroverlast voorkomen en anderzijds het tegengaan van verdroging en het op peil houden van het grondwater.

Wat zijn die uitdagingen dan?

- Hebben we binnenkort nog wel genoeg water voor alle noodzakelijke activiteiten en voor instandhouding van de kwaliteit van natuur, landbouw en leefomgeving?
- En kunnen we dat water nog wel goed zuiveren?
- Hoe houden we droge voeten in onze gemeente?
- Hoe kunnen we ons hier zoveel mogelijk beschermen tegen de gevolgen van klimaatverandering?
- En wat kunnen we lokaal doen om die veranderingen tegen te gaan of te beperken?

Verhoging van de grondwaterstand (met enkele decimeters) is op de hoge droge zandgronden in Brabant noodzakelijk voor een mooie, groene en klimaatrobuuste omgeving. Door de klimaatverandering moeten we hiervoor veel meer gebiedseigen water gaan vasthouden. In het gebied van Waterschap De Dommel is dat vooral regenwater. En dat regenwater vasthouden is nodig om verdroging van natuurgebieden en droogteschade zoveel mogelijk te beperken.

Waterconservering is nodig tegen verdroging, voor aanvulling van grondwater en helpt bij bescherming tegen wateroverlast stroomafwaarts bij langdurige zware regenval.

Er worden allerlei individuele en collectieve initiatieven genomen om klimaatadaptatie aan te pakken en om landbouw en natuur te verbinden. Vaak zijn die ook gericht op het versterken van de biodiversiteit. Deze initiatieven ondersteunt het waterschap waar mogelijk en waar nodig.

Er zijn drie zaken die dringend moeten gebeuren en waarbij gemeenten ook aan knoppen kunnen draaien.

- Water en bodem als sturende principes hanteren bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Gemeenten zijn hard nodig bij de Gebiedsgerichte Aanpak om samen de goede puzzel te leggen voor de grote opgaven richting klimaatadaptatie, landbouwtransitie en energietransitie.
- Het verhogen van het organische stofgehalte van gemeentelijke zandgronden, omdat organische stof veel water kan vasthouden. Hierdoor wordt water met daarin opgeloste meststoffen langer vastgehouden en zo blijft het water beschikbaar voor landbouw en natuur.
- Kleine kringloop van maaisel organiseren door het maaisel direct terug te brengen in de lokale natuurlijke kringloop. Schoon en onverdacht slootmaaisel toepassen op nabijgelegen (landbouw-)percelen, waardoor de bodemstructuur verbetert en het organische stofgehalte omhooggaat.

We hebben de volgende concrete tips voor hoe gemeenten kunnen bijdragen aan een duurzaam water- en bodembeleid:

1. Verduurzaam je gronduitgifte door het opstellen van criteria voor bodemkwaliteit. Laat je daarbij adviseren door het Groen Ontwikkelfonds Brabant over pachtbeleid waarbij bodemverbetering een voorwaarde is. Gebruik daarbij het bodempaspoort.
2. Voer een bodemtoets in, vergelijkbaar met de watertoets, om bodembelangen in ruimtelijke plannen en besluiten te waarborgen.
3. Sluit een bodemakkoord met de grondeigenaren in je gemeenten om samen te werken aan bodemverbetering.
4. Gebruik water en bodem als ordenend principe bij ruimtelijke ontwikkeling en vertaal dat naar een klimaatadaptievere landschap. Laat de rol van water en bodem zwaar meewegen in gebiedsontwikkeling.
5. Laat de rol van water en bodem zwaar meetellen bij de aanleg van infra-projecten. Zorg dat dat projecten bijdragen aan waterconservering.
6. Breng hinderende wet- en regelgeving in kaart en pas die aan. Voer hierover actief overleg met het waterschap en de provincie.
7. Maak inwoners met campagnes bewust van het belang van water en bodem en vertel wat iedereen zelf kan doen. Voer campagnes uit met als doel de leefomgeving te vergroenen inclusief particuliere tuinen.
8. Stimuleer gebieds- en bewonerscoöperaties en burgerinitiatieven en ondersteun die actief. Stel advies en middelen beschikbaar om inwoners individueel en op wijk- en buurtniveau te helpen bij waterbesparing, waterconservering en andere klimaatregelen.
9. Geef als gemeente het goede voorbeeld aan inwoners, bedrijven en grondeigenaren.

Graag gaan we in gesprek met jullie. Neem gerust contact met ons op.

Met hartelijke groet,

Veerle Slegers
lid Algemeen Bestuur
Waterschap De Dommel
fractie Water Natuurlijk
vslegers@dommel.nl

Dianne Schellekens
oud lid Algemeen Bestuur
Waterschap De Dommel
fractie Water Natuurlijk
dianne.schellekens@gmail.com